

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dictamen Illustrissimi ac Reverendissimi P. Mag. Fr.
Gabrielis Adarzo de Santander, Episcopi Viglevanensis,
Ad Interrogata respondens Circa Exclusivam, quandoque
à Principibus interpositam, ne ...**

Adarzo, Gabriel

Francofurti, 1660

[§. III.] Qualitates constituentem dignum & reddentes indignum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10517

dolet, aptissima huic nostro presenti. *Vidimus* (inquit) *acies utrinque profligatas: vidimus cedes: vidimus clades: vidimus campos occisorum acervis coopertos: vidimus terram his annis plus cruoris habuisse, quam pluvia: minus imbrum bibisse, quam sanguinis. Vidimus tantum occubuisse Christiani roboris, quantum fuerat ad fidei hostem debellandum satis. Nihilque jam nobis, nisi exitium, nihil nisi interitum superesse.* Hæc ille flebili voce: quæ fideis oculis nec legimus tunc, nec modò referimus.

Si ergo temporibus hisce tot tantaque mala ex bellis & discordiâ inter Christianos Principes oriuntur;

C. III.

Qualitates hinc & nunc, præcipue dignum constituentes indignumque reddentes.

INfertur primò, quòd ille hodie dignior censendus sit pro summo Pontificatu Ecclesiæ, qui (suppositis supponendis circa dotes Sanctimonix, Litteraturæ & Prudentiæ) magis propensus fuerit in pacem publicam; & qui plus de eâ sollicitus speratur. Probat, nam si semper major dignitas ad Pontificatum,

K est

est mensuranda per ordinem ad præsentem necessitatem universalis Ecclesiæ, cum majora eus incommoda ex bellis inter Christianos Principes hodie oriantur, (quæ nullo alio medio reparari valent, quàm pace stabilita universali) sequitur quòd hîc & nunc ille dignior censeri debeat, qui propensior fuerit ad pacem, & de quo speratur quòd Principes ad unionem inducet.

- 8 Confirmatur; nam si secundum D. Thomam 2. 2. q. 138. art. 3. in corp. semper desideratur propensio ad pacem in eligendo ad Pontificatum, ut scilicet pacificè Ecclesiam regat, sequitur quòd potiori jure hoc sit desiderandum in præsentibus calamitatibus Orbis. Verba D. Thomæ subjicio, quæ semper deberent esse præ oculis eligentium: *Ille (ait) qui debet eligere aliquem in Episcopum, non tenetur eligere meliorem simpliciter: sed meliorem quoad regimen Ecclesiæ, qui scilicet possit Ecclesiam instruere, & defendere, & pacificè gubernare.* Ponderentur singula, maximè ultima verba; nempe, *& pacificè gubernare.*
- 9 Infertur secundo, quòd ille, de quo non speratur sollicitum fore pro concordia & publica pace, minimè hodie sit dignus summo Ecclesiæ Pontificatu, etiam si fulgeat prudentiâ, doctrinâ & pietate: Patet, quia deest ei illa qualitas magis hodie desiderata

derata ad Ecclesiæ utilitatem: & penes quam metienda est major dignitas eligendi.

Infertur tertio, quòd ille, de quo prudenter timetur, quòd inthronizatus bella aut excitabit, aut nutriet, hodie sit indignissimus Solio Petri: etiamsi nobilitate, prudentia & doctrinâ splendeat. Probat, nam belligerosus, & animo inquietus est positivè contrarius præsentì indigentia Ecclesiæ; Ergo est omninò indignus quòd hodie præficiatur in Caput.

Confirmatur; nam si perturbator pacis unius particularis Ecclesiæ excommunicatur, & arcetur a participatione Sacrorum, ut videre est in Canone 2. Concilij Oxoniensis celebrati in Anglia anno 1222, Temporibus Honorij III. quod Decretum invenitur confirmatum in Concilio Viturenfi, canone ultimo (extat apud Coriolanum in appendice Conciliorum Gallia, folio mihi 73) ergo potiori jure arcendus erit ille à throno Petri, de quo prudenter timetur quòd bellis ejus Ecclesiam vexabit.

Dixi in hac tertia illatione, *etiamsi nobilitate, prudentiâ & doctrinâ splendeat, & non dixi, etiamsi pius in Deum extiterit & homines, quia cum DEUS non sit Deus dissensionis, sed pacis secundum Apostolum 1. Cor. c. II. & odio habeat eum, qui seminat inter Fratres discordias, Proverb. cap. 6.*

nequit, qui Deum verè & ex corde, religione ac pietate colit, pacem non insequi, & discordias non componere, si potest.

- II Inferitur Quartò, quòd peccabit letaliter Elector, qui hodie daret suffragium pro belligerò, & turbulento. Probat, quia eligeret indignum hìc & nunc, etiamsi aliàs fuisset doctissimus, nobilissimus, & in negotijs maximè exercitatus: nam major dexteritas ad negotia, si non comitetur animum pium, pacificum vel neutralem, potiùs nocebit, quàm proficiet. Unde benè Sotus lib. 2. de just. quæst. 3. art. 4. conclus. 4. agens de simili argumento in alia materia, dixit, *nemo qui improbis est moribus, quacumque vel scientiâ vel prudentiâ præpolleat (quæ potiùs in viro pravo erit astutia) ad hujusmodi provincias est assumendus, Astutia autem, secundum D. Thomam est peccatum, & ad peccatum inducit: videatur 2. 2. quæst. 55. art. 3.*